

Raport o stabilności systemu finansowego

Lipiec 2012 r.

Raport o stabilności finansowej

- „Raport” jest elementem polityki informacyjnej NBP przyczyniającym się do realizacji ustawowych celów NBP
- Publikowanie raportów o stabilności systemu finansowego przez banki centralne jest standardem międzynarodowym, NBP publikuje „Raport” od 2001 r.
- Celem „Raportu o stabilności systemu finansowego” NBP jest przedstawienie uczestnikom rynków finansowych wyników analiz stabilności systemu finansowego, w tym oceny odporności systemu finansowego na ewentualne szoki oraz zakomunikowanie rekomendacji dla uczestników rynku i instytucji tworzących sieć bezpieczeństwa

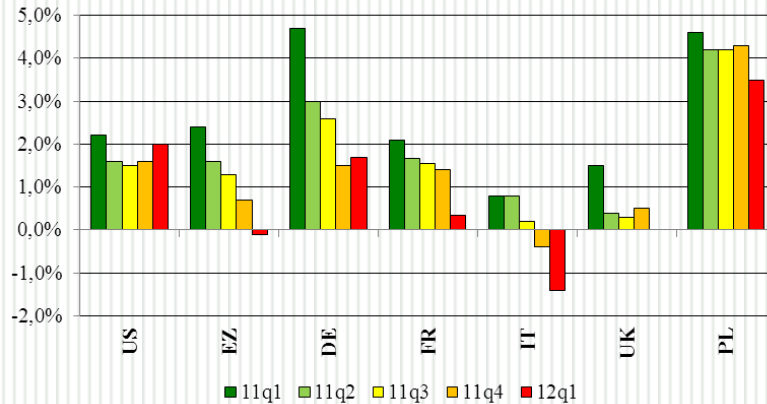
Obecna edycja „Raportu” oparta jest na danych dostępnych do 31 maja 2012 r.

Agenda

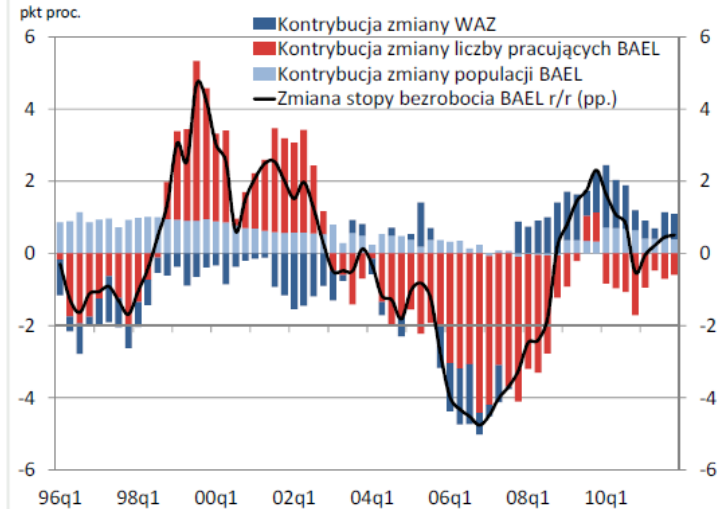
1. Ocena sytuacji bieżącej
2. Obszary i czynniki ryzyka dla stabilności systemu finansowego
3. Wyniki testów warunków skrajnych
4. Syntetyczna ocena stabilności krajowego systemu finansowego
5. Rekomendacje

Otoczenie sektora finansowego

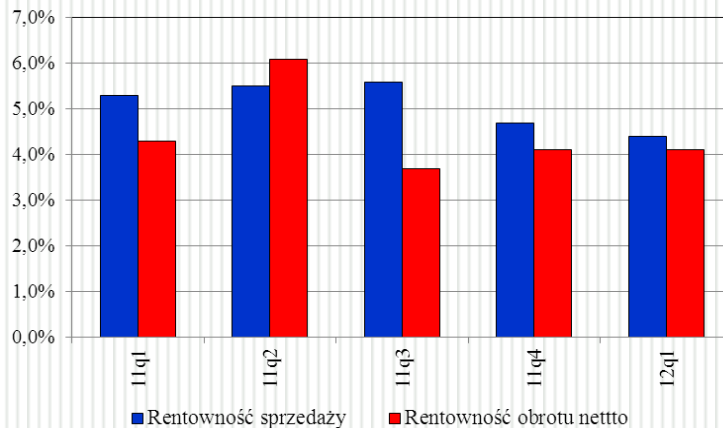
Roczna dynamika PKB
- wybrane gospodarki

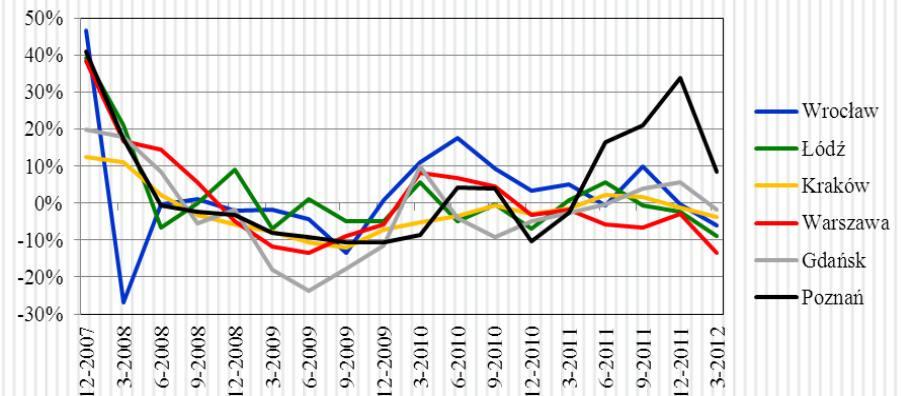
Sytuacja na rynku pracy

Sektor przedsiębiorstw – wskaźniki rentowności

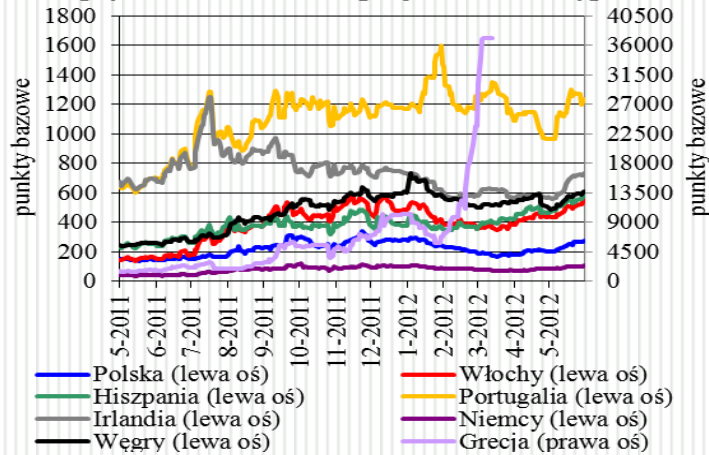
Dynamika cen transakcyjnych mieszkań
na rynku pierwotnym w największych miastach (r/r)

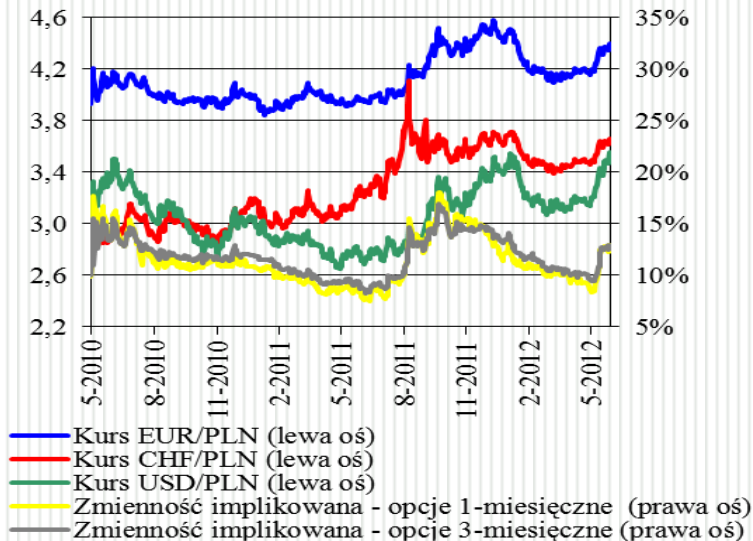
Otoczenie sektora finansowego

Rynki finansowe

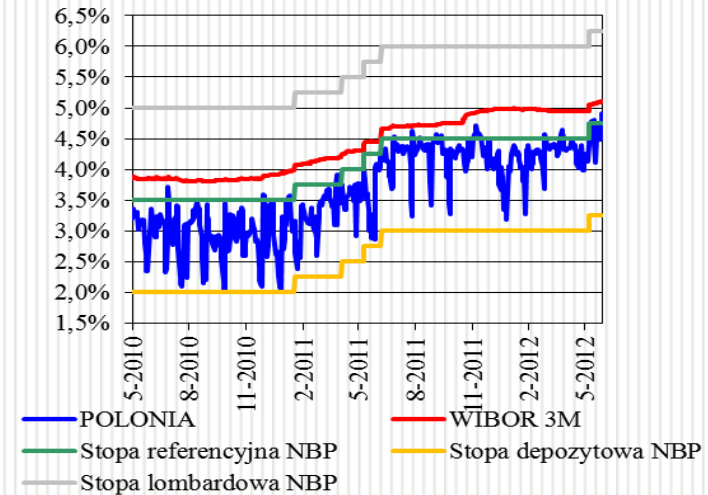
**Kwotowania CDS na obligacje skarbowe
wybranych krajów strefy euro oraz
pięcioletnie euroobligacje Polski i Węgry**

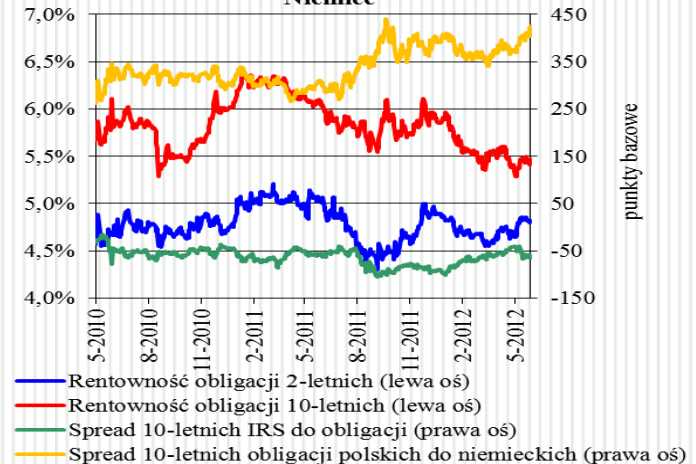
Kurs złotego i jego zmienność

Rynkowe stopy procentowe na tle stóp NBP

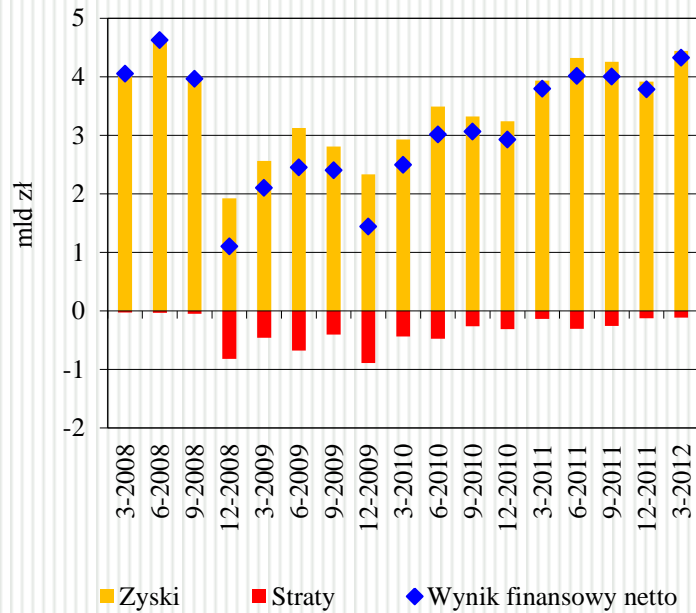

**Rentowność polskich obligacji skarbowych oraz
spready pomiędzy kwotowaniami transakcji IRS a
rentownością polskich obligacji skarbowych i
pomiędzy rentownością obligacji skarbowych Polski i
Niemiec**

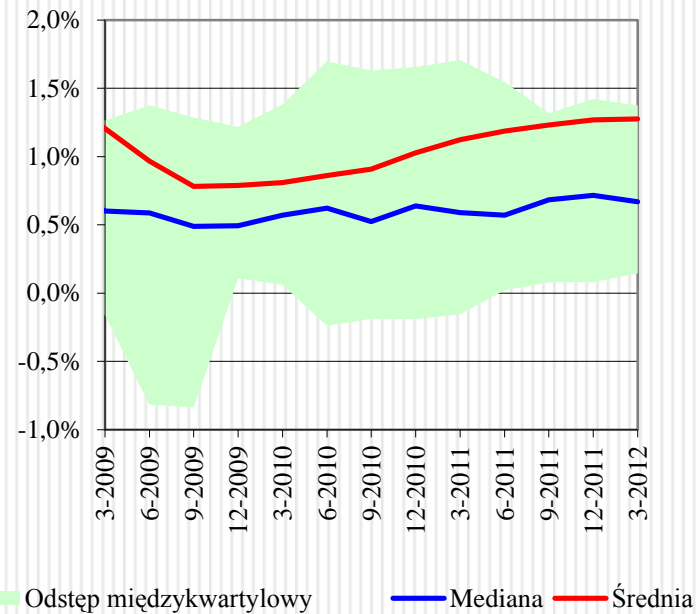

Wyniki finansowe banków

Kwartalne wyniki finansowe sektora bankowego

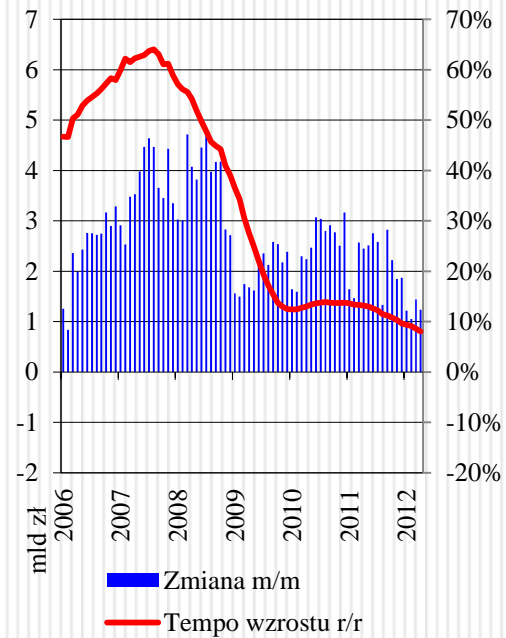
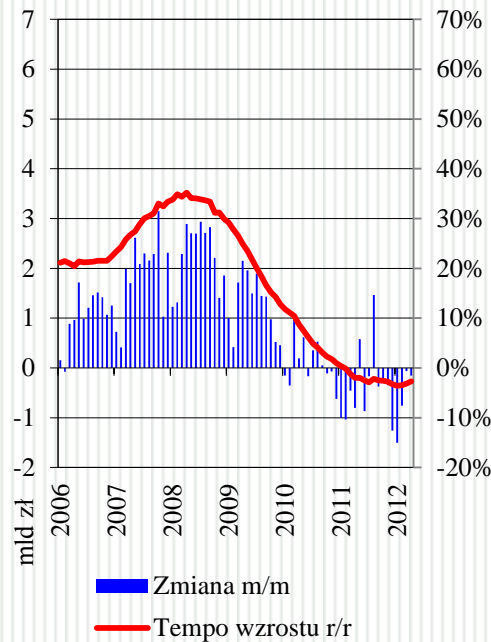
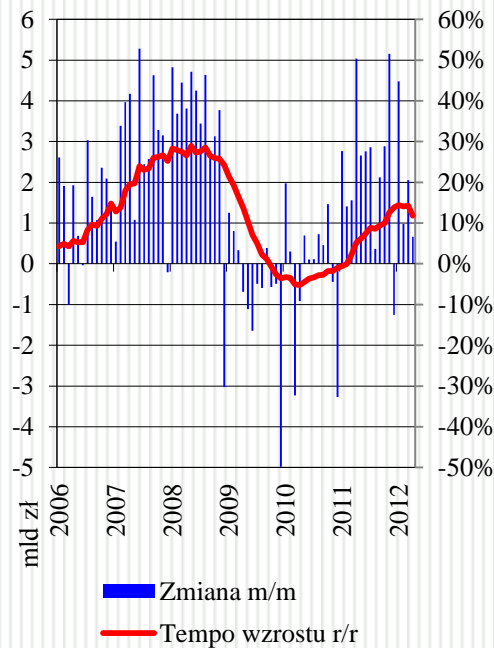
Zróżnicowanie wskaźnika ROA w bankach komercyjnych

Źródło: NBP.

Akcja kredytowa

Zmiany (m/m) wartości i dynamika (r/r) kredytów dla przedsiębiorstw (lewy panel),
kredytów konsumpcyjnych (środkowy panel)
i kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych (prawy panel)

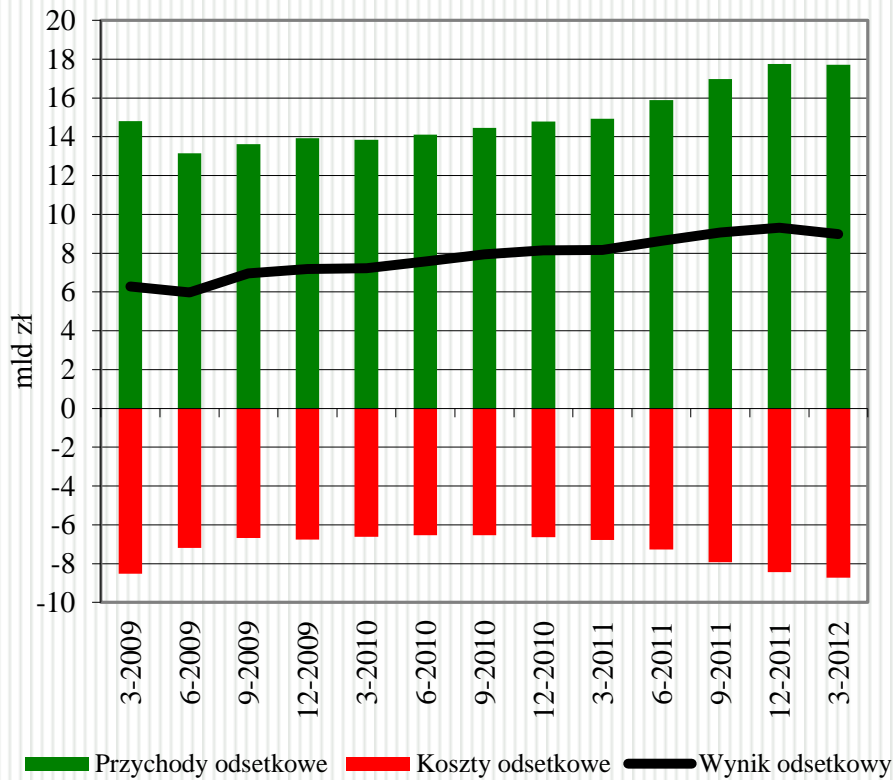

Uwaga: dane po wyłączeniu wpływu zmian kursu walutowego.

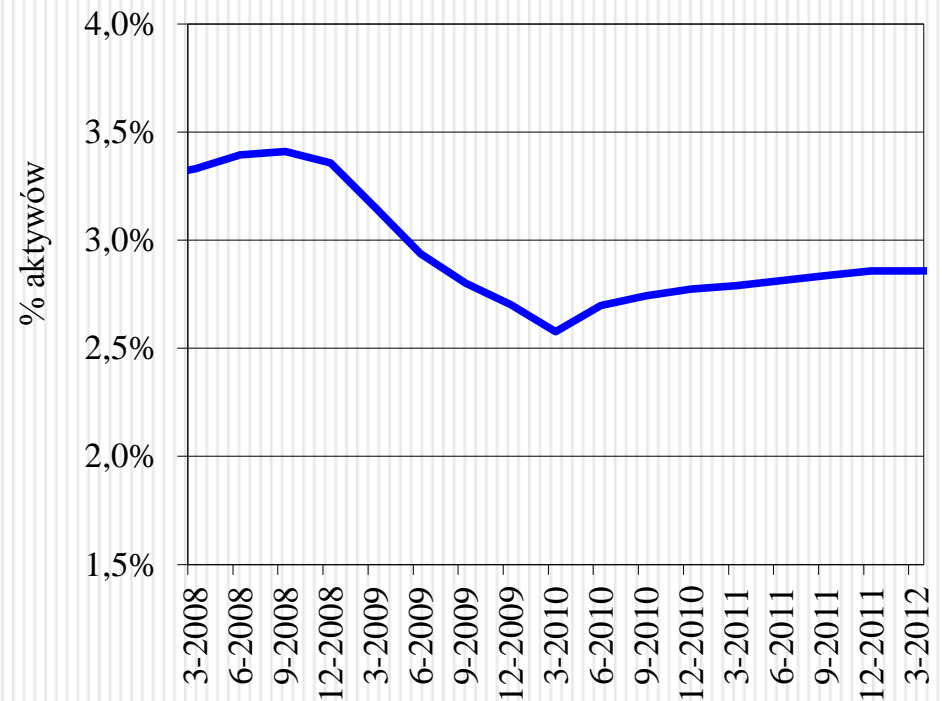
Źródło: NBP.

Przychody i koszty odsetkowe

Kwartalny wynik z tytułu odsetek

Marża odsetkowa netto

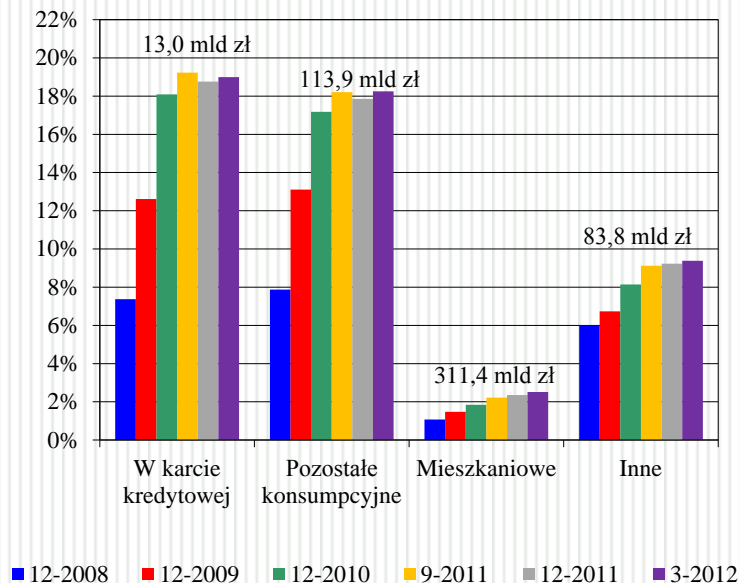

Źródło: NBP.

Jakość portfeli kredytowych

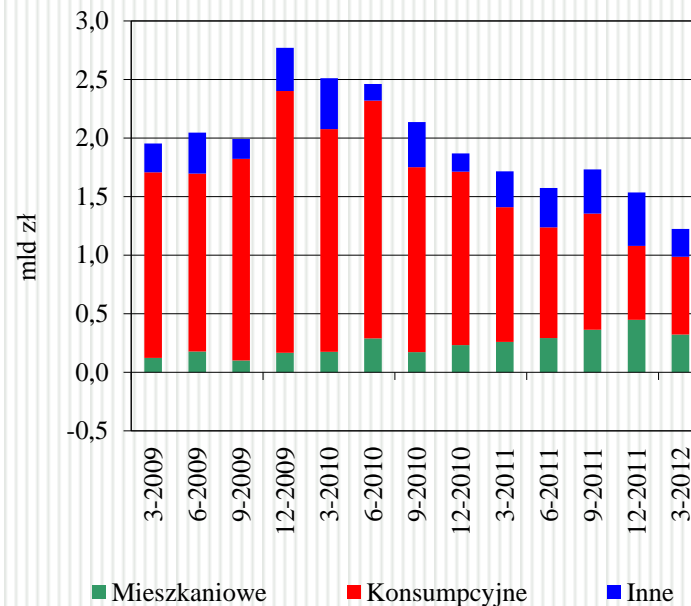
Gospodarstwa domowe

Wskaźniki kredytów zagrożonych

Uwaga: liczby nad słupkami – wielkość portfela kredytowego dla poszczególnych rodzajów kredytów na koniec marca 2012 r.

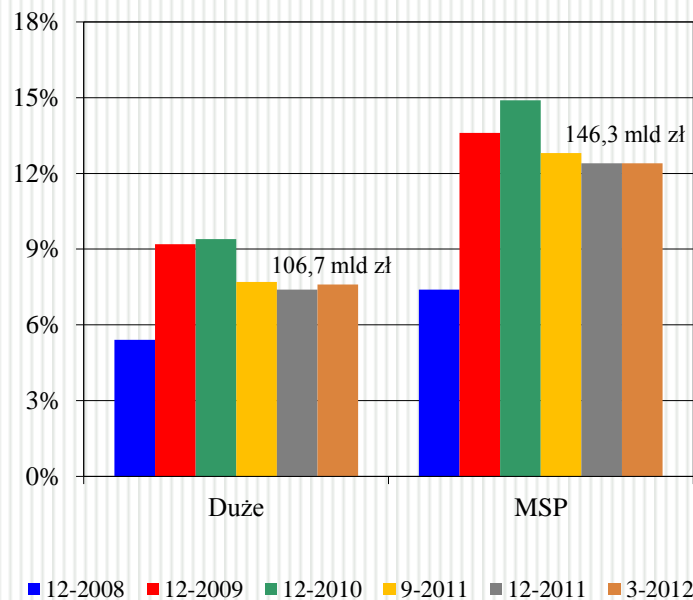
Kwartalne odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytu

Źródło: NBP.

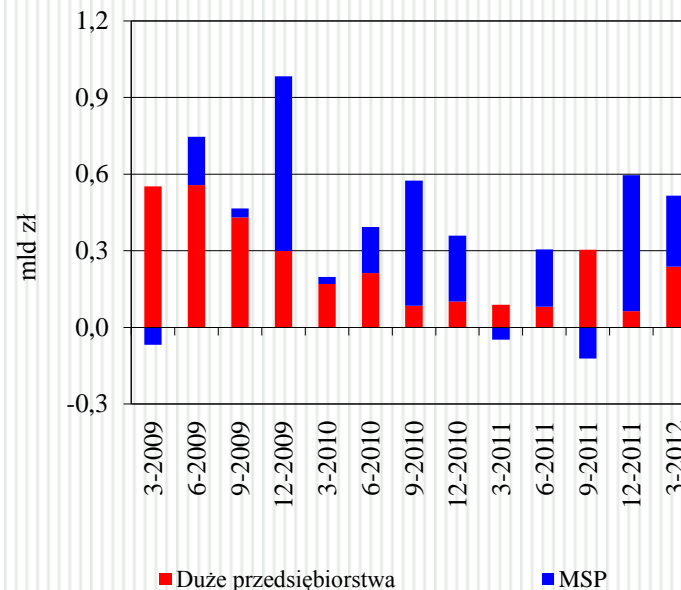
Jakość portfeli kredytowych Przedsiębiorstwa

Wskaźniki kredytów zagrożonych

Uwaga: liczby nad słupkami – wielkość portfela kredytowego dla poszczególnych rodzajów kredytów na koniec marca 2012 r.

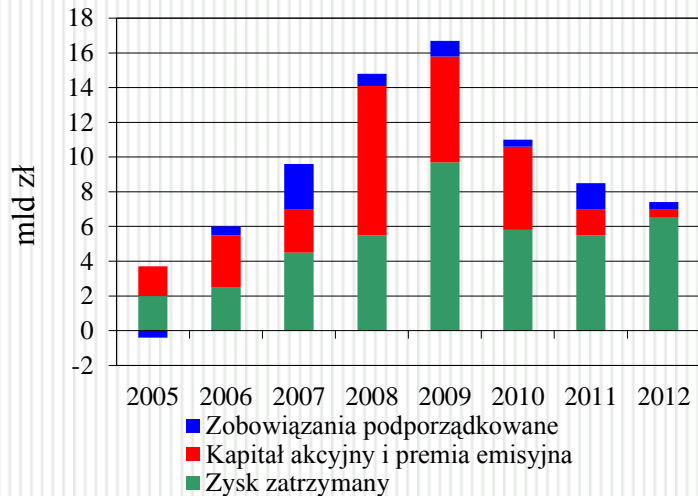
Kwartałne odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytu

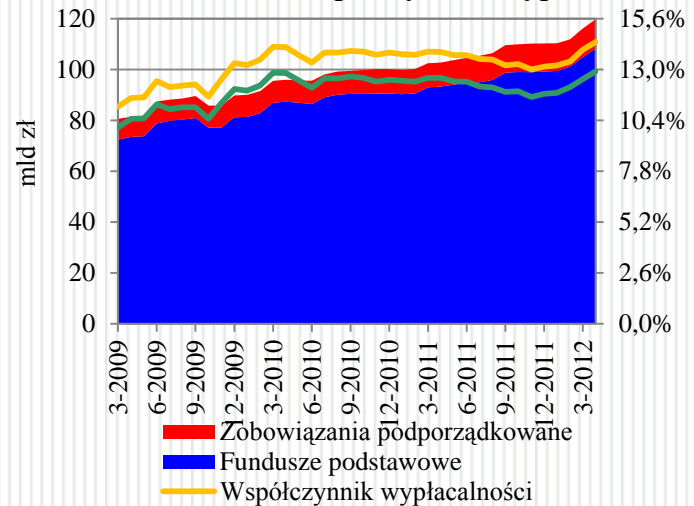
Źródło: NBP.

Bufor kapitałowy banków

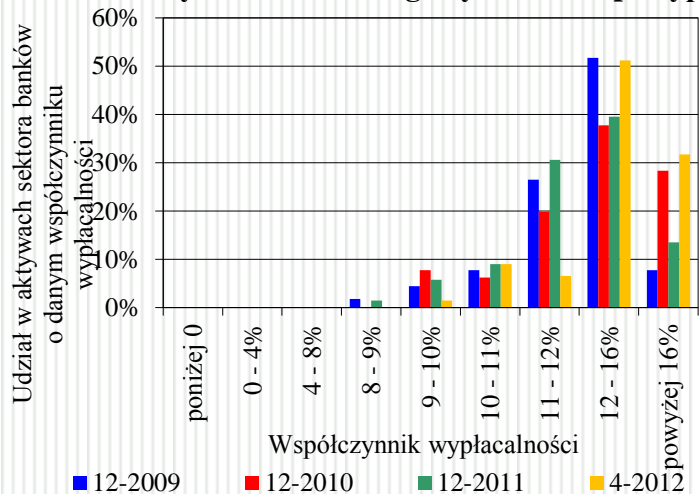
Zmiany r/r pozycji wybranych funduszy własnych

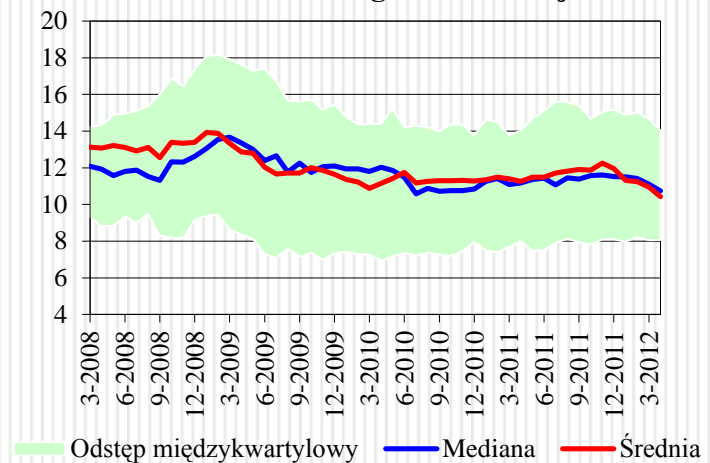
Fundusze własne i współczynniki wypłacalności

Rozkład aktywów banków wg kryterium wsp. wypł.

Wskaźnik dźwigni finansowej

Źródło: NBP.

Niebankowe instytucje finansowe

Ograniczony wpływ NIF na sytuację sektora bankowego

- Niewielka skala powiązań kapitałowych pomiędzy niebankowymi instytucjami finansowymi (NIF) a bankami
- Niski udział depozytów NIF w sumie bilansowej sektora bankowego
- Stosunkowo niski udział lokat bankowych w portfelach inwestycyjnych NIF

Niebankowe instytucje finansowe

Poprawa bieżącej sytuacji

	Pozycja	12-2009 (mln zł)	12-2010 (mln zł)	12-2011 (mln zł)
Zakłady ubezpieczeń majątkowych	Wynik techniczny	-255	-1 284	429
	Zysk netto	2 631	3 094	3 209
	• w tym dywidenda PZU od PZU Życie	1 419	3 120	1 987
Zakłady ubezpieczeń na życie	Wynik techniczny	4 316	3 593	3 345
	Zysk netto	4 000	3 653	2 922
PTE	Zysk netto	762	588	616

	Pozycja	06-2009 (mln zł)	06-2010 (mln zł)	06-2011 (mln zł)
TFI	Zysk netto	171	209	253
	Aktywa netto (średnie)	72 680	102 378	122 811

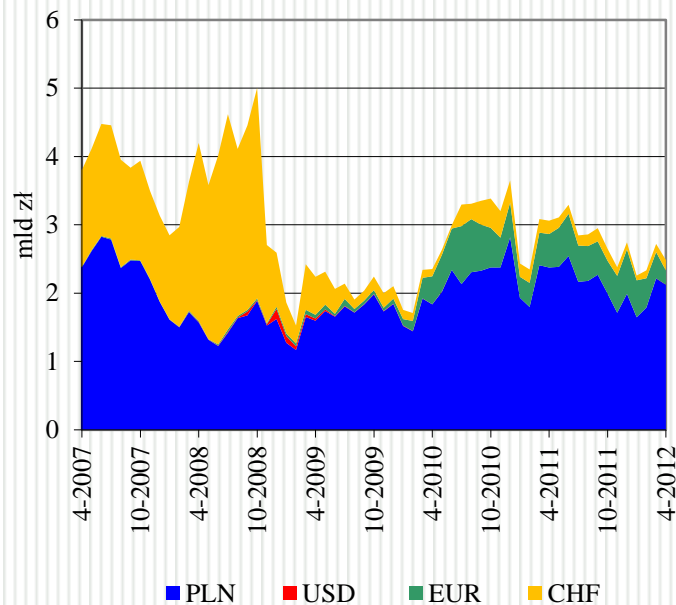
Agenda

1. Ocena sytuacji bieżącej
2. Obszary i czynniki ryzyka dla stabilności systemu finansowego
3. Wyniki testów warunków skrajnych
4. Syntetyczna ocena stabilności krajowego systemu finansowego
5. Rekomendacje

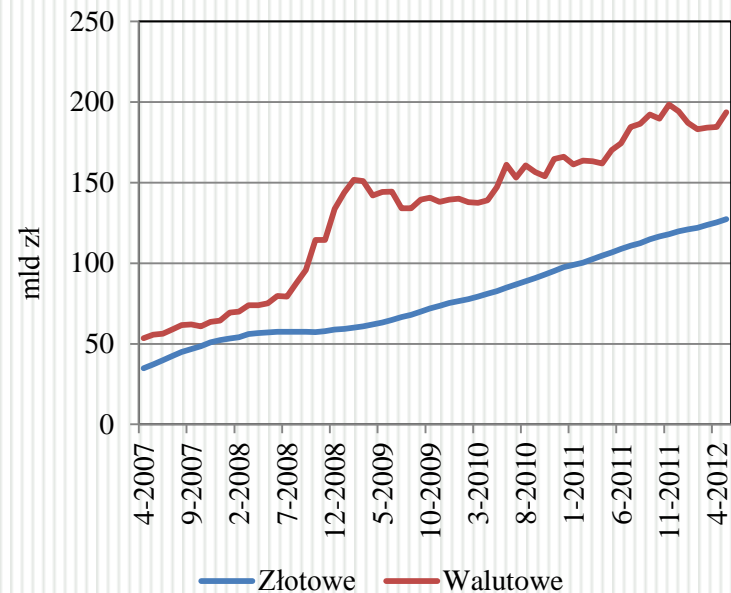
Zidentyfikowane obszary ryzyka

Walutowe kredyty mieszkaniowe

Struktura walutowa *nowych* kredytów mieszkaniowych

Struktura walutowa stanów

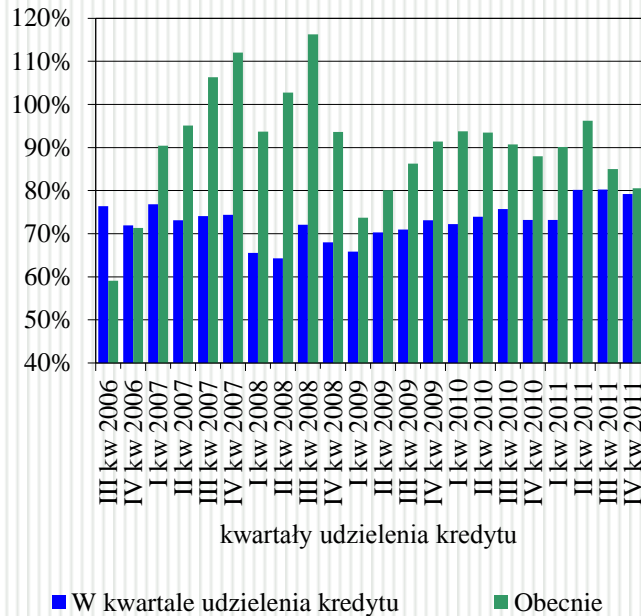

Źródło: NBP.

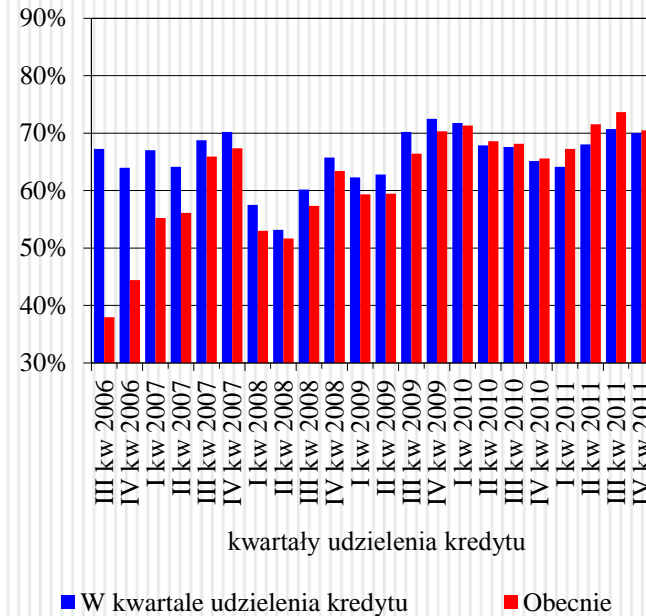
Zidentyfikowane obszary ryzyka

Wysokie średnie wskaźniki LtV

Kredyty mieszkaniowe w CHF

Kredyty mieszkaniowe w PLN

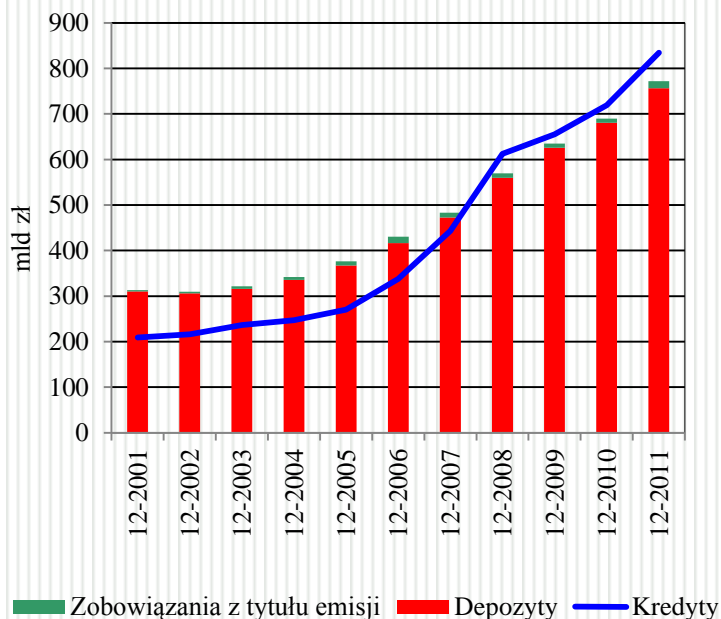

Źródło: szacunki NBP na podstawie danych ankietowych.

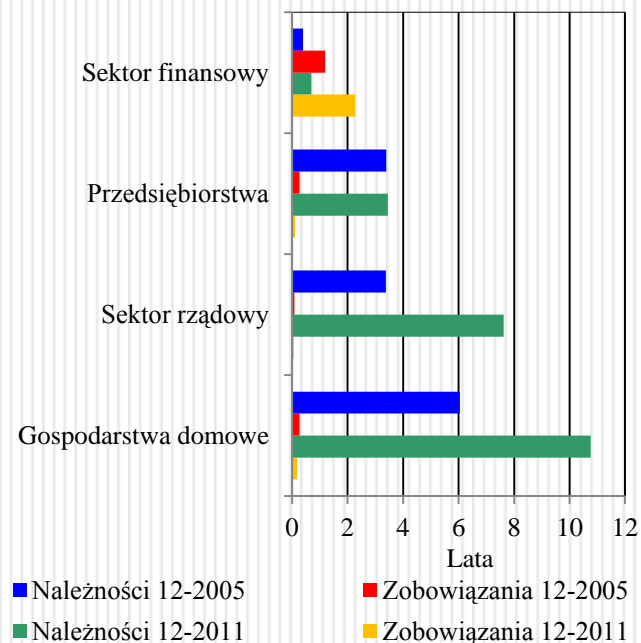
Zidentyfikowane obszary ryzyka

Niedopasowanie zapadalności aktywów i pasywów

**Wartość kredytów
i wybranych pozycji pasywów**

Średnia zapadalność aktywów i pasywów

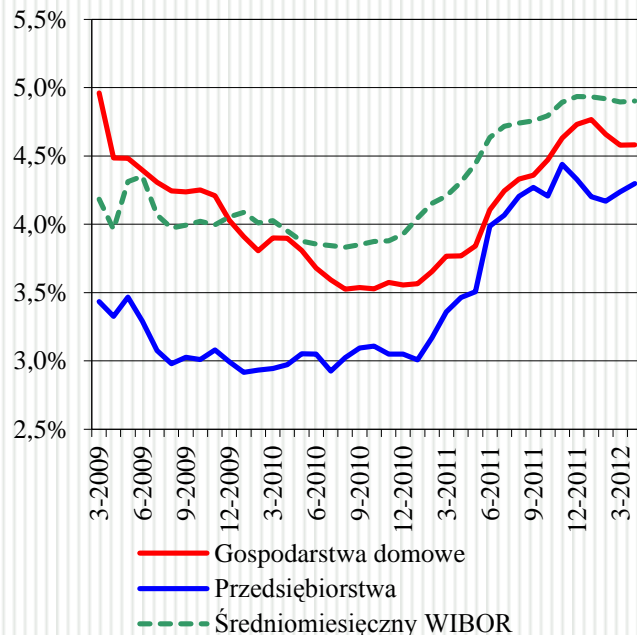
Uwaga: dane obejmują banki komercyjne.

Źródło: NBP.

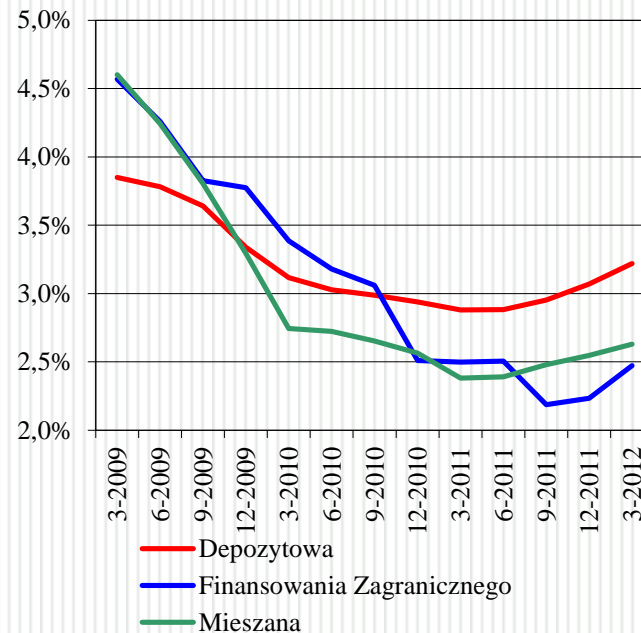
Zidentyfikowane obszary ryzyka

Koszty finansowania

Oprocentowanie *nowych* terminowych depozytów złotych

Efektywne oprocentowanie zobowiązań w grupach banków o poszczególnych strategiach finansowania

Uwaga: WIBOR na wykresie to średnia ze stóp o poszczególnych tenorach ważona terminami depozytów.

Źródło: NBP.

Zidentyfikowane czynniki ryzyka

- Ryzyko ponownego spowolnienia wzrostu gospodarczego, któremu wraz ze wzrostem awersji do ryzyka może towarzyszyć odpływ kapitału z Polski
- Ryzyko finansowania i ryzyko wystąpienia trudności z odnowieniem operacji swapowych przez banki w wyniku odpływu kapitału z Polski
- Ryzyko obniżenia zaufania do banków w wyniku zmian właścicielskich

Agenda

1. Ocena sytuacji bieżącej
2. Obszary i czynniki ryzyka dla stabilności systemu finansowego
3. Wyniki testów warunków skrajnych
4. Syntetyczna ocena stabilności krajowego systemu finansowego
5. Rekomendacje

Test warunków skrajnych

Szok makroekonomiczny i szok rynkowy - założenia

Szok makroekonomiczny

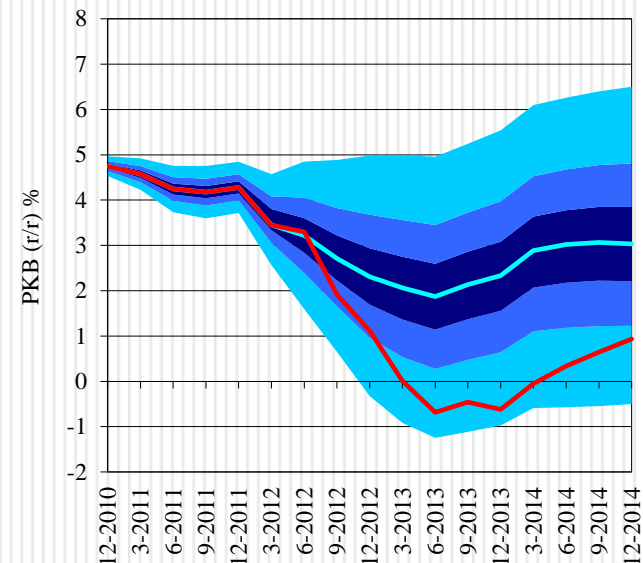
- Scenariuszy bazowy:
lipcowa projekcja NBP
- Scenariuszy szokowy:
 - recesja w gospodarkach wysoko rozwiniętych w latach 2012-2014 w wyniku postępującego ograniczania zadłużenia w sektorze prywatnym i publicznym, połączonego z osłabiającym się popytem konsumpcyjnym,
 - Spowolnienie wzrostu gospodarczego w krajach rozwijających się
 - spadek dynamiki realnego PKB Polski, pogłębiony przez zacieśnienie polityki fiskalnej.

Szok rynkowy

- wzrost rentowności obligacji skarbowych o 300 pb oraz deprecjacja złotego o 30%

*Horyzont – koniec 2014 r.,
analogicznie do projekcji NBP*

Scenariusz szokowy
(czerwona linia)
na tle lipcowej projekcji PKB

PKB r/r	2012	2012	2014
Bazowy	2,9%	2,1%	3,1%
Szokowy	2,5%	-0,4%	0,5%

Testy warunków skrajnych - wyniki

Szok makroekonomiczny i szok rynkowy

Wyniki (w mld zł)	Dane historyczne 4-2011 – 3-2012	Scenariusz bazowy 4-2012 - 12-2014		Scenariusz szokowy 4-2012 - 12-2014	
		suma	średnio- rocznie	suma	średnio- rocznie
Odpisy na utratę wartości kredytów	-7,8	-28,3	-10,3	-39,7	-14,4
Wynik odsetkowy	25,7	61,8	22,5	57,6	20,9
Wynik netto	14,8	28,4	10,3	9,2	3,4
Wpływ szoku rynkowego na kapitały	n/d	n/d		-8,0	
Potrzeby kapitałowe* (łącznie wpływ szoku makroekonomicznego i rynkowego)	n/d	1,9		9,4	

* Wartość dokapitalizowania banków konieczna do utrzymania współczynników wypłacalności przy uwzględnieniu funduszy podstawowych powyżej 9% oraz utrzymania funduszy podstawowych w wartości nie niższej niż kapitał wewnętrzny na koniec okresu symulacji.

Testy warunków skrajnych

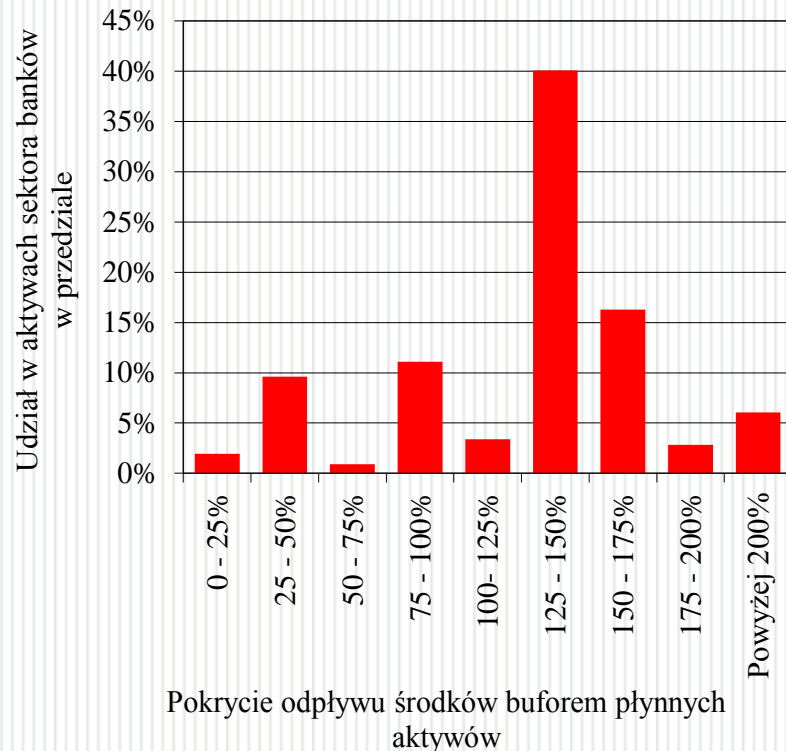
Symulacje szok płynności – założenia

- Całkowite rozliczenie krótkoterminowych transakcji na krajowym rynku międzybankowym
- Odpływ części środków pozyskanych od zagranicznych instytucji finansowych (głównie podmiotów dominujących)
- Wzrost wartości środków złotych potrzebnych do odnowienia transakcji zabezpieczających (wpływ deprecjacji złotego)
- Utrata zaufania do sektora bankowego - *odpływ niestabilnej części środków gospodarstw domowych, przedsiębiorstw oraz podmiotów sektora rządowego i samorządowego, o terminie zapadalności do 1 miesiąca; podmioty te dodatkowo wycofują odpowiednio 5%, 10% i 10% swoich depozytów.*

Wymienione wyżej założenia są uwzględniane jednocześnie we wszystkich bankach komercyjnych

Testy warunków skrajnych - wyniki

Szok płynności

Symulacja ryzyka płynności wykazała, że w przypadku materializacji bardzo restrykcyjnego scenariusza szokowego:

- grupa banków o około 24% udziale w aktywach sektora nie miałyby odpowiednio wysokich buforów płynnych aktywów do pokrycia zobowiązań związanych z odpływem kapitału zagranicznego, deprecjacją złotego i spadkiem zaufania klientów,
- łączne niedobór środków płynnych w tych bankach wyniósłby około 59 mld zł.

Agenda

1. Ocena sytuacji bieżącej
2. Obszary i czynniki ryzyka dla stabilności systemu finansowego
3. Wyniki testów warunków skrajnych
4. Syntetyczna ocena stabilności krajowego systemu finansowego
5. Rekomendacje

Podsumowanie

Obszar analizy	Zmiana oceny w okresie od poprzedniej edycji
Bieżąca sytuacja sektora bankowego	
Zdolność do absorbowania szoków przez sektor bankowy	
Bieżąca sytuacja niebankowych instytucji finansowych	
Perspektywy warunków działania krajowego systemu finansowego	
Syntetyczna ocena perspektyw stabilności krajowego systemu finansowego	

 Istotne pogorszenie

 Bez zmian

 Polepszenie

 Pogorszenie

 Istotne polepszenie

Agenda

1. Ocena sytuacji bieżącej
2. Obszary i czynniki ryzyka dla stabilności systemu finansowego
3. Wyniki testów warunków skrajnych
4. Syntetyczna ocena stabilności krajowego systemu finansowego
5. Rekomendacje

Rekomendacje

1. Banki powinny kontynuować ostrożną politykę dywidendową. W szczególności banki posiadające znaczne portfele kredytów mieszkaniowych o wysokim poziomie bieżącego wskaźnika LtV lub znaczne portfele walutowych kredytów mieszkaniowych powinny utrzymywać wysoki poziom adekwatności kapitałowej, aby dysponować buforem na pokrycie ewentualnego wzrostu kosztów ryzyka kredytowego.

Rekomendacje

2. Banki, których pozycja płynnościowa jest wrażliwa na intensyfikację zaburzeń rynkowych lub na dostępność finansowania pozyskiwanego w ramach grupy kapitałowej, powinny kontynuować wzmocnianie pozycji płynnościowej.
3. W celu dywersyfikacji źródeł finansowania, banki w zdecydowanie większym stopniu niż obecnie powinny pozyskiwać finansowanie przez emisję długoterminowych instrumentów finansowych na rynku.

Rekomendacje

4. Walutowe kredyty mieszkaniowe powinny być produktem niszowym, oferowanym wyłącznie kredytobiorcom uzyskującym trwałe dochody w walucie kredytu.
5. Banki powinny monitorować portfele kredytów na nieruchomości mieszkaniowe pod kątem bieżącego LtV i ograniczać ryzyko związane z częścią portfela charakteryzującą się wysokim poziomem tego wskaźnika. Do ograniczenia ryzyka powinny być w pierwszej kolejności stosowane rozwiązania nie zwiększające prawdopodobieństwa utraty zdolności do obsługi kredytu przez kredytobiorcę.

Rekomendacje

6. Proces wzmocnienia wyposażenia powszechnych towarzystw emerytalnych w kapitał powinien być kontynuowany. Minimalny wymagany kapitał własny towarzystwa emerytalnego powinien być uzależniony od skali działalności OFE.

Dziękuję za uwagę!